

Bemærkninger til det i afvigte Rigsdagssamling forelagte Lovforslag.

Den Nedgang, som Monarkiets Fællesindtæder havde lidt i 1857 ved Sund- og Strømtoldens Aflysning og den dermed i Forbindelse satte Modifikation af Transit- og Giderfanaltolden, maatte naturlig fremkalde Ønsket om en Indtægtsforøgelse, der var istand til at dække denne Mindreindtægt. Det ansaas ikke for heldigt af denne Aarsag at forhøje nogle af Afgifterne i det Tariffkommissionen i samme Aar til Betænkning tilstillede Udkast til Lov om Told- og Støbsafgifterne, og man mente, at have fundet en heldig Udvei i Indtægten af et nyt Skatteobjekt, nemlig Ølbrygningen.

Øltilvirkningen havde vel tidligere været beskattet gennem den saakaldte Malt-Akseise, men denne, der kun var en enkelt af de talrige Konsumtionsafgifter, saldt bort, da Konsumtionen hævedes ved Lovene af 15de September 1850 og 7de Februar 1851, og var desuden efter hele sin Natur, som Led i et helt, nu forældet, Skattesystem, uden Betydning for den paatænkte Beskatning, hvorved man vilde søje Ølbekfatningen ind som en selvstændig Del af vore indirekte Skatter i Lighed med Afgiften af Brænderivinsttilvirkningen. Hovedgrunden hertil og til at man i det Hele taget valgte Øl, angaves at være den, at den stadig tiltagende Forbrug af Øl utvivlsomt bevirkede en Nedgang i Statens Toldindtægter af Suffer, Vin, Spirituosa, Kaffe og The, og at derfor en Skat paa Ølproduktionen netop paa en Maade kunde siges at udfylde en Løkke i Afgiftsystemet, men desuden kom hertil, hvad man ikke bør forbigaa, naar der er Spørgsmaal om Grunden til, at der netop paa dette Tidspunkt reiste sig Stemmer for en Beskatning af Ølet, Exemplet fra Norge, hvor netop den bekendte Kommission af 22de April 1857 havde paabegyndt sine Arbejder og Undersøgelser med Hensyn til Indførelsen af en Beskatning af Øl eller Malttilvirkningen.

Gjennem Ministeriet for Monarkiets fælles indre Anliggender blev det paalagt Generaltolddirektøren at udarbejde et Forslag til en Beskatning af Øl og om muligt paastynde Arbeidet saa stærkt, at et færdigt Forslag af Finansministeren kunde forelægges Rigsraadet i 1858.

Generaltolddirektøren gif herester ud fra, at da dette Hver netop var blevet Direktoratet overdraget, vilde Spørgsmaalet strax kunne indskrænkes saaledes, at der ved Overvejelser om Beskatningsformen kunde ses bort fra anden Beskatning af den indenlandske Øltilvirkning end ved Hjælp af en Nedstabsafgift enten paa Bryggerkar eller Bryggerkjeder eller andre Nedstaber,

da kun en saadan vilde kunne iværksættes ved Toldvæsenets Personale i dets daværende Organisation. Det færdige Lovforslag, der var udarbejdet paa Grundlag af et vidtløftigt Materiale, vedrørende Beskatningen i Udlandet samt Øl- og Malttilvirkningen her i Landet, gif derfor ogsaa i denne Retning. Skatten skulde hvile paa Malttilvirkningen, hvad enten den var til egen Brug eller til Salg, og erlægges af den, der tilvirkede Mallet (Malteren) med 1 Rdlr. pr. Td. af Støbekarrets fulde udmaalte Rumfang for hver Støbning, uden Hensyn til hvor meget Korn eller hvilke Kornsorter der sattes i Støb. Som man ser, er her al Tilvirkning af Øl foreslaaet beskattet, ogsaa Husbrygningen. Iøvrigt sluttede Lovforslaget sig saa vel med Hensyn til Grundlaget for Afgiftserlæggelsen — Rumfanget af et bestemt Kar i Bryggeriet — som for den største Del af sine Bestemmelser Vedkommende noie til den bestaaende Brænderibeskatning.

Det færdige Forslag med Motiver kom imidlertid ikke videre, da det ikke kunde blive færdigt til, som paatænkt, at forelægges Rigsraadet i 1858.

Spørgsmaalet om en Skat paa Øltilvirkningen gjensoptoges derpaa først i 1864 af Hensyn til den ved Krigen og Tabet af Hertugdømmerne fremkaldte Frygt for en Nedgang i Statsindtægterne. Grundlaget for hele Sagens Behandling var dog blevet betydelig bredere, idet der af Finansministeren nedfattedes en Kommission for at tage under Overvejelse, om en Beskatning af Produktionen af Øl og mineraliske Vandte maatte kunne bringes i Forslag, og eventuelt udarbejde en Plan for en saadan Beskatnings Indførelse.

I Marts 1865 havde denne Kommission sluttet sine Arbejder og tilstillede Finansministeren en udførlig Betænkning, der, foruden en Oversigt over dens Overvejelser og disses endelige Resultat med Hensyn til Formen for en Beskatning, tillige indeholdt Udkast til Lovforslag med Motiver.

Med Hensyn til Omraadet for det den overdragne Hver, ansaa Kommissionen sin Opgave at være den, at overveie, hvorvidt Øltilvirkningen her i Landet kunde afgive et brugbart Beskatningsobjekt, og i bekræftende Fald at angive Maaden, paa hvilken Beskatningen hensigtsmæssigst maatte kunne finde Sted, medens Spørgsmaalene om, hvorvidt en Beskatning af Øl overhovedet var tilraadelig eller ei, og hvorvidt det daværende Tidspunkt var heldig valgt for dens Indførelse, antoges at ligge udenfor den stillede Opgave.